



**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

193. An in confessione generali quis debeat explicare, quod peccata
commissa post ultimam confessionem, non sunt amplius confessa? Et
obiter notatur, ad hoc ut jejunium naturale frangatur in ordine ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

teri, sic etiam tenetur post confessionem factam. Ita Hurtado.

RESOL. CXCI.

An qui dixit Confessario se apud eum confessionem generalem facere velle, teneatur postea ei aperire omnia peccata mortalia? Ex part. 3, tr. 4. Ref. 85, aliis 86.

§. 1. Affirmativè respondent Victoria in Summa Sacram. 253. Ledesma in 2. p. 4. q. 8. art. 2. dub. 15. Ratio est, quia aliter faciendo, decipit Confessarium, qui Christi vicem gerit in re gravi.

2. Sed quia hic casus solet frequenter accidere, ideo negativam sententiam tenco cum Henriquez lib. 2. c. 12. n. 2. in glossa littera D. & aliis communiter, quia quamvis ita dicendo mentiatur, id parum refert quoad hanc obligationem. Absolutè enim non tenetur in ea confessione omnia dicere, nec dari præceptum potest etiam Papale, justè obligans in hoc casu ad omnia dicenda, nec fallit in re, quæ per se pertinet ad forum hujus judicis, ac proinde falsum est, dicere illum fallere Confessarium in re gravi, pertinente ad suum judicem. Si verò cum id Confessario dixit, habebat revera intentionem confitendi omnia peccata: hoc non obstante non tenetur omnia dicere, quia potest postea mutare voluntatem suam, unde non sunt audiendi Victoria, & Ledesma ubi supra.

RESOL. CXCII.

Si quis incidit in peccatum, & non vult Confessario manifestare, tunc illud commississe, sed cum illo fecit confessionem generalem, & inter alia peccata prius confessâ confitetur etiam illud ultimum peccatum post ultimam confessionem perpetratum; quaeritur, an hoc facere possit?

Ex quo deducitur, quod penitens non tenetur in confessione dicere se tale peccatum commississe post ultimam confessionem, nisi ob aliquam circumstantiam mutentem speciem necesse sit hoc explicare. Ex p. 3. tract. 4. Ref. 62.

§. 1. De hoc casu olim interrogatus fui, & magna dissentio inter multos extitit, & negativè respondendum videtur, quia in tali casu notabiliter variatur judicium Confessarij, nam putat illud peccatum jam fuisse olim clavibus subiectum, & absolutum.

2. Sed affirmativa sententia videtur tenenda ex casu simili, quem docet Bonacina de Sacram. disp. 5. q. 5, sect. 2. punct. 2. §. 3. diff. 4. n. 5. ubi ex Sanchez, & Coninch probat penitentem in confessione non teneri dicere se tale peccatum commississe post ultimam confessionem, nisi ob aliquam peculiarem circumstantiam mutantem speciem, necesse sit hoc exprimere. Sicut enim sciens, vel dubitans se tale peccatum confessum fuisse, non tenetur sub mortali dicere se aliàs confessum fuisse, vel dubitare an tale peccatum confessus sit. Ita qui commisit aliquod peccatum, non tenetur dicere, se tale peccatum post ultimam confessionem commississe, nisi adsit aliqua peculiaris circumstantia. Ita Bonacina, & ex quibus affirmativè resolvitur casus propositus. Ad argumentum contrarium respondetur, in tali casu non variari notabiliter, sed parum judicium Confessarij, & penitens faciet majorem penitentiam, quam Confessarius imposuit.

Tom I.

RESOL. CXCIII.

An in confessione generali quis debeat explicare, quod peccata commissâ post ultimam confessionem non sunt amplius confessâ?

Et obiter notatur ad hoc ut jejunium naturale frangatur in ordine ad sumptionem Eucharistia requiratur nutritivum esse id, quod editur. Ex p. 11. tract. 6. ex Misc. 6. Ref. 22.

§. 1. Affirmativa sententia deducitur ex his, quæ docet novissimè nominatim contra me

Thomas Hurtadus Var. tom. 2. tr. 7. c. 5. ref. 9. n. 99. ubi sic asserit: Infertur quartò; Penitentem non posse in Sacramento Penitentia: uti æquivocatione, amphibologia, aut vocum restrictione mentali, occultatione ve veritatis, est indubitatim apud omnes, cum enim Tribunal illud purè spirituale & veridicum sit, nihil debet esse in ore quod non sit in corde, aut in corde quod non sit in ore. Hoc enim est quod desiderabat Regius Propheta in Psalm. 50. Penitentiali, dum exposcebat à Domino dicens: Cor mundum crea in me Deus, & spiritum rectum in nova in visceribus meis. Qua autem ratione esse potest mundum cor, & spiritus rectus, dum adest displicitas cordis, & veritatis occultatio, aut vocum mentalis restrictio? Unde omnino falso dixit Diana p. 3. tr. 4. de Sacram. ref. 62. asserens quod si quis incidit in peccatum, & non vult Confessario manifestare tunc illud commississe, si faciat cum illo confessionem generalem, poterit inter alia peccata prius confessâ, etiam illud ultimum peccatum non confessum confiteri, sine eo quod dicat non confessum fuisse. Hoc inquam, ex se patet quam falsum sit, quia confessio Sacramentalis, ut est de fide, fit per modum judicij, in quo Confessor ut Judex sententiam fert contra penitentem, secundum ea quæ ipse de seipso, seipsum accusando dicit; atqui adversa omninò est sententia de delicto quod remissum est, & pro illo reus manet obligatus ad pœnam duntaxat temporalem, & pecuniariam, ac est illa quæ fertur de delicto, quod meretur pœnam æternam, & capitalem, quale est peccatum mortale non confessum, & nunquam subiectum clavibus: ergo istud non confessum inter alia confessâ tite confiteri nequit, nisi dicat non esse confessum. Hucusque Hurtadus.

Quæ hæc est Ref. anrecedens à principio.

2. Sed licet hic Auctor, sit vir quidem doctissimus, & cui multum debent Professores Theologiæ moralis, tamen aliquando poterat magis modeste se habere in censurandis, & refellendis aliorum Doctorum opinionibus; ut patet legentibus ejus opera; ideo non obstantibus ea, quæ superius ipse dicit, non recedo ab opinione, quam probabiliter docui, & quam me citato docet, & multis argumentis tuetur Eminentissimus Cardinalis Lugo de Sacram. Pœnit. disp. 16. sect. 2. §. 1. à n. 46. usque ad n. 56 & me citato Hermannus Busenbaum in Medulla Theol. mor. lib. 6. tr. 4. c. 1. dub. 1. n. 1. & me citato Leander de Sacrament. tom. 2. tract. 5. disp. 5. q. 23. & me citato Longhus in tabulis Sacramentorum, tab. 2. cap. 12. n. 45. quibus etiam adde novissimè Pasqualigum in Theol. Sacram. tom. 2. disp. 83. sect. 6. num. 40. & me citato Martinum de San Joseph in mon. Confess. tom. 1. lib. 1. tr. 8. de Pœnit. num. 13. ubi sic ait: Uno cometoio un pecado grave, para ocultar al Confessor, que era de la confession pre-sente, confesso se genetalmente, y entra los pecados de la vida passada, confesso el ultimo: es muy probable, que pudo hazerlo assi, porque na die esta obligado à dezir, que los pecados que confessa, son cometidos

Sup. hoc in Resol. not. præterita. §. 2. à lin. 4. & in aliis ejus annot.

T metidos

Quæ hic est
Ref. antec-
dens.

metidos despues de la ultima confession, sino es que intervenga alguna particular circunstancia, que no se de à entender, sino es diciendo, que el peccado es reciente. Sic Bonacina de Sacram. disp. 5. q. 5. sect. 2. punct. 2. §. 3. diff. 4. n. 5. que cita à Sanchez, y à Co- ninch, y los cita, y sigue Diana 3. p. tr. 4. resol. 62. y lo mismo me parece, aunque los peccados, que pa- rece se encubren, se confiesen en otra qualquiera confession particular, como se digan con todas sus circunstancias, porque milita la misma razon, & de similibus simile est iudicium, leg. Gallus. §. & quid si tantum. ff. de lib. & posthum. leg. mulier. in principio, ff. ad Trebell. leg. non possunt, & leg. sequenti, ff. de legibus, §. reit. è instit. mandati. Ita ille.

3. Et ratio nostræ sententiæ est, quia in confessione non est opus explicare quod peccata sint vel non sint aliàs confessa, dummodo ex hoc non sequatur variatio speciei. Probatur: Peccatum est idem five sit, five non sit aliàs confessum. Ergo quod sit, vel non sit aliàs confessum, non est materia necessariò explicanda. Confirmatur: si ante confessionem præcedat contritio, non est explicandum, quod peccata sint remissa per contritionem, & si non præcedat, quod non sint remissa: Ergo. Obi- citur: Possit Confessarius intelligere quod peccata nova sint aliàs confessa, & imponere minorem penitentiam: Ergo debent explicari. Respondetur ne- gando consequentiam, quia in confessione non sunt omnia explicanda quæ conferunt ad augendam vel minuendam penitentiam. Obiicitur secundò: Plus distat peccatum non remissum à remisso, quam veniale à mortali. Ergo cum penitens debeat explicare circumstantiam, quæ mutat de mortali in veniale, aut è contra, debet etiam explicare, quod non sit remissum. Respondetur: Plus distat distantia extrinseca, non autem intrinseca in ratione peccati; debet autem explicari peccatum in ratione peccati secundum statum quem habet, dum fuit commissum, quia explicatur ut capax absolutionis, atque aded secundum esse intrinsecum. Itaque dicendum est in casu nostro, penitentem, licet non omninò explicet distinctè suum peccatum, imò vellet quod Confessarius intelligat de alio, verè tamen habere intentionem illud confitendi, atque ided de illo loqui, nec aliquid contrarium dicere. Nec obstat, quod dicat se velle confessionem generalem facere; per hoc enim non dicit se velle confiteri sola peccata antiqua, sed velle se etiam illa comprehendere; nam confessio generalis omnia peccata complectitur usque ad hanc horam. Nec etiam refert, quod Confessarius intelligit illud esse peccatum antiquum; penitens enim id non dixit, atque ided intentio absolvendi non regulatur ab existimatione privata Confessarij, sed intendit absolvere à peccatis, quæ penitens detulit ad iudicium, quæcumque illa sint. Sicut, si quis affert baptizandum Infantem, & dicit esse filium suum, cum non sit, sed supponit unum pro alio; adhuc infans est baptizatus, quia minister intendit baptizare non eum, quem putat esse, sed eum quem præsentem habet, quicumque ille sit. Denique non refert quod penitens videatur implicite iudicare quod sint peccata antiqua: nam ipse verè habet animum loquendi de peccatis novis, & de illis vult loqui, licet desideret non intelligi quoad hoc à Confessario: non est ergo idem, loqui obscure ne intelligatur de illo, de quo loquitur, ac expressè negare; quia in primo casu verba verè significant id quod vult confiteri, atque ideo defert peccatum verum; in secundo autem casu verba non possent significare verum peccatum, sed falsum. Ex quibus patet responsio ad ea, quæ in contrarium adducta sunt à Patre Hurtado. Cæteras rationes pro

nostra firmanda sententia, videbis apud Cardina- lem Lugo ubi supra, qui, ut semper solet, latè, & solidè illam tuetur & firmat. Et licet Hurtadi sen- tentiam teneat doctissimus Pater Martinon. de Sa- cram. tom. 3. disp. 50. sect. 1. num. 17. tamen postea sic asserit: Pater tamen contrarium non esse impro- babile, & in praxi satis tutum esse; quod quidem immeritò Hurtadus negavit. Qui etiam sciat nostram sententiam præter Lectores adductos, docere me ci- tato Sapientissimum Patrem Amicum in Curs. Theol. tom. 8. disp. 13. sect. 6. num. 125. ubi sic ait: Du- bitatur an si quis in confessione generali cum pec- catis aliàs confessis confiteretur unum peccatum post ultimam confessionem commissum, teneretur hanc circumstantiam explicare Negat Diana tract. 4. de Sacrament. Resol. 62. Quia nemo tenetur dum pec- catum confitetur, dicere se illud commississe post ultimam confessionem, nisi hoc peculiarem circum- stantiam peccati speciem variantem. Ita Amicus, & iterum ego.

4. Nota hic obiter primò, me olim docuisse tan- quam probabile, ad hoc ut jejunium naturale Fran- gatur in ordine ad assumptionem Eucharistiæ requiri nutritivum esse id quod comeditur. Sed Pater Hur- tadius ubi supra. tr. 11. c. 8. & c. 5. resol. 2. num. 197. vocat nostram sententiam perniciosam, & nimis laxam. Mira res, quod opinio, quæ à viris doctis, & pijs quotidie practicatur, & quam tot Auctores sapientissimi etiam ex Thomistis tuentur & docent, mira res inquam, quod à Patre Hurtado tam indi- gna nota inuratur: Sed ego ab illa non recedo, & illam me citato tenet novissimè Leander de Sacram. tom. 2. tr. 7. disp. 5. q. 13. & 14. & me citato Cardi- nalis Lugo de Sacram. Euchar. disp. 15. sect. 2. n. 29. cum seqq. & me citato Franciscus Lugo de Sacram. tom. 1. lib. 4. c. 7. q. 6. n. 24. & me citato Martinus de San Joseph in Mon. confess. tom. 1. lib. 1. tr. 8. de Euchar. n. 7. & me citato Garzias in Summa tract. 3. difficult. 5. punct. 3. n. 31. & me citato Pasqualigus decif. 312. n. 3. & me citato Hermannus Bufenbaum in Medulla Theologiae moralis. lib. 6. tr. 3. cap. 2. dub. 2. & me citato Averfa de Sacram. Euchar. q. 8. sect. 8. qui in clytæ Religionis Patris Hurtadi bis Generalis dignissimus fuit. Videant modò viri docti, si Pater Hurtadus tam acriter nostram sententiam debebat impugnare, & illam tanquam perniciosam, & ni- mis laxam damnare. Unde ex his refellendus etiam venit Basleus verb. Communis Sacram. n. 42. & pe- nes eum Henriquez. Non nego tamen sententiam Hurtadi esse satis probabilem, & illam, præter Do- ctiores, quos ipse citat, tenet Castrus Palaus tom. 4. tr. 21. punct. 13. n. 3. & Præpositus in 3. p. q. 80. art. 8. dub. 1. n. 20. & 40. Id quod constanter assero, est no- stram opinionem etiam suam habere probabilita- tem: unde præter DD. adductos, tenet me etiam ci- tato Trullench. de Sacram. lib. 3. cap. 6. dub. 1. n. 15. ubi sic ait: Ad rationes primæ sententiæ responderi potest dicendo, res non comestibiles non frangere jejunium, etiam si in stomacho trajiciantur; quia revera non sunt cibus, nec potus, ut supponitur, & Concilia, ac Canones solos cibos prohibent: ergo de illis cibus loquuntur, qui in stomacho alte- rari, & concoqui possunt. Unde colligit Diana, non frangere jejunium naturale eum, qui plures num- mos aureos deglutiret, aut sint fructuum officuli, fragmentum metalli, vitri, aut capillulus, aut li- gnum, aut quid simile; quæ omnia admodum probabiliter sustineri possunt propter rationes dictas. Ita ille; cui etiam adde Patrem Tamburinum, Opusc. 2. de Communionem, cap. 2. §. 6. n. 18. & Pa- trem Amicum in Curs. Theol. tom. 7. disp. 27. sect. 1. num. 4. qui docet papyrus, vel lapillum in stoma- chum

chum tractum non impedire Eucharistiæ sumptionem, quia non trahuntur per modum cibi.

RESOL. CXCIV.

An quis peccet, qui duos Confessarios habens, eorum uni prius confitetur mortalia, alteri postea solum venialia?

Et an hoc sit peccatum per accidens, v. g. si ob hanc causam penitens maneat in aliqua occasione peccati mortalis? Ex part. 3. tract. 4. Resolut. 131. alias 132.

§. 1. **A**ffirmativè respondent Sylvester, verb. Confessio 1. q. 6. & Victoria in summ. Sacram. num. 196. quia et si hoc non sit contra integritatem Sacramenti, est tamen quædam hypocritis, & virtuale mendacium.

2. Sed contraria opinio est tenenda, quam tenet Fagundez pr. 2. lib. 2. cap. 2. n. 14. Layman in Theol. mor. lib. 5. tr. 6. c. 8. n. 14. Coninch de Sacrament. disp. 6. dub. 4. n. 13. Suarez in 3. p. tom. 4. disp. 22. sect. 1. n. 22. Henriquez lib. 5. c. 16. n. 6. & Villalob. in summa, tom. 1. tr. 9. diff. 35. n. 1. Et ratio est, quia hoc non est contra integritatem Sacramenti, nam utraque confessio est integra, neque est vera hypocritis. Nam velle conservare bonam famam apud Confessarium ordinarium, aut nullam, aut non gravem inordinationem continet. Non esse speciem mendacii, patet, quia talis nihil falsum confitetur, & licet factio ipso permittat alium decipi, id non est per se peccatum mortale.

3. Notandum est tamen per accidens, hoc esse aliquando peccatum mortale, ut si ob hanc causam penitens maneat in aliqua occasione peccati mortalis. Sed pro coronide hujus resol. ponam hæc verba Villalob. ubi supra, n. 2. [Se ha de advertir, que muchas vezes conviene mudar Confessor por muchas causas, que los Confesores cada dia experimentan, las quales aun algunas vezes las ay entre Religiosas, y harian muy bien los que confiesan algunas vezes personas de ordinario, en advertir les que si alguna vez quisiesen, se confiesasen con quien les pareciese.] Unde ait Layman loc. cit. quod imprudenter agunt Confessarii, si reprehendant penitentes suos, qui aliquando confessionale eorum declinant, cum potius id dissimulare deberent.

RESOL. CXCIV.

Quam parce, & cautè se gerere debeant Confessarii in interrogationibus aliquorum peccatorum cum mulieribus. Ex p. 3. tr. 4. Ref. 98. alias 99.

§. 1. **P**onam hæc pulchra verba Angeli verb. interrogaciones, n. 1. sic asserentis. Confitetur mulier, quod fuit cognita extra vas debitum, non querat postea Confessarius in quo loco, vel quomodo, & hujusmodi, sicut faciunt quidam, qui potius sunt contaminatores, quam Confessores. Ita ille, quem postea sequutus est Fagundez præcept. 2. lib. 4. c. 2. n. 8. ubi sic asserit. Si mulier, aut vir confitetur habuisse copulam extra vas naturale, non est inquirendum in qua parte corporis, quia sufficit habere cognitionem hujus peccati contra naturam, & non oportet scire illas circumstantias, quia major cognitio potest asserre nocuum magnum Confessori. Hinc Homobonus in exam. Eccl. p. 1. tr. 4. c. 12. q. 11. dixit, præstare aliquando Sacerdotem minus perfectè peccatum penitentis intelligere, quam

vel illi, vel sibi aliquod scandalum creare, quæ verba ille desumpsit ab Ægidio Coninch. de Sacram. disp. 7. dub. 7. n. 56.

RESOL. CXCVI.

An inspirationibus divinis non correspondere sit peccatum, & bene faciant, qui de hoc se accusant in confessione?

Et notatur, quod transgressio inspirationis oblate, quando offertur occasio frangendi præceptum, non est distinctum peccatum à crimine transgressi præcepti.

Et an ut solent facere communiter penitentes, sit consultum manifestare Confessario in actu sacramentalis confessionis supra dictas resistencias circa divinas inspirationes?

Et in textu hujus Resolutionis multa docentur, de quibus penitentes communiter se accusant, quæ peccata non sunt, de quibus erroribus æquum est Confessariis penitentes monere, & signanter in §. penultimo, & ultimo hujus Resolutionis advertitur, quod plures penitentes uxorati se accusant, quod tempore habitæ copule, vel extra verba amatoria, & impudica cum uxoris sunt colloquuti, & quod in actu conjugii nimiam carnis delectationem sunt experti, quæ ex sententia Sancii nequaquam peccata sunt, de quibus Confessarii debent illos advertere. Ex p. 3. tr. 4. Ref. 52.

§. 1. **H**æc resolutio sedabit multos scrupulos, præsertim personis spiritualibus. Toletus lib. 3. c. 2. n. 6. asserit esse peccatum veniale non respondere divinis inspirationibus, nec operari aliquod bonum, cum possit quis operari, licet non obligetur ex præcepto.

2. Sed Sancius in selectis disp. 7. n. 4. inquit ab isto Doctore, si ex præcepto non obligatur ad operandum, quare omitendo operationem peccabit venialiter, cum etiam peccatum veniale contra præceptum sit, & non præter præceptum, ut ipsemet Toletus testatur.

3. Ideo tanquam certum tenendum est, ait idem Sancius, nullum esse peccatum vocationibus divinis ad consilia exhortantibus non respondere. Cum enim consilia sequi non sit sub præcepto, sed sub consilio, & non operari juxta consilium, nullum peccatum sit, ut admittunt omnes, nec etiam non respondere vocationi ducenti ad consilium, peccatum veniale erit. Et hanc sententiam docet etiam Tannerus in part. 2. disp. 4. quæst. 10. dub. 4. n. 70. ubi in repugnancia divinis inspirationibus nullam culpam invenit.

4. Hinc colligitur quod quoties obsistitur ab hominibus inspirationibus ad sequendum consilia, ut quod efficiantur Religiosi, quod abintineant à curis secularibus, quod sint contenti quibus tegantur, ne sedulo querant alimenta superflua, ne nimium solliciti sint de salute corporis, ut orent mentaliter, quod dignitates non appetant, &c. colligitur (inquam) non esse necessarium hujusmodi defectus non responsionis confiteri, cum peccatum minime sit deserere consilia Evangelij. Advertantque Confessarii fideles monere nullum intervenire peccatum in hujusmodi non responsionibus circa inspirationes divinas, ne ex conscientia erronea peccent. Et hæc omnia Sancius ubi supra, quod etiam procedere in Religiosis observat.

5. Notandum est etiam hic obiter cum eodem Sanctio n. 11. quod transgressio inspirationis oblate, quando offertur occasio frangendi præceptum,

T a non